

Energija. Klima. Životna sredina.

Poštovani čitaoci,

Pred vama je **prvo izdanje** mesečnog pregleda vesti “Energija, klima i životna sredina” Beogradske otvorene škole.

U svetlu dinamičnog razvoja javnih politika u oblasti životne sredine, klimatskih promena i energetike - kako na nacionalnom, tako i na globalnom nivou - smatramo da je **važno biti u toku** sa trendovima, za sve nas koji se bavimo ovim temama. Izvora informacija je mnogo, kao i događanja, te ih nije uvek lako ispratiti.

U toku je procedura proglašenja zaštićenog područja? Novo energetska postrojenje? Novi programi podrške? Oglašena je javna rasprava? Priprema se novi zakon? EU priprema novu legislativu?

Za vas ćemo pripremati **mesečni pregled najvažnijih vesti i događanja**. Pregled u ovom prvom izdanju pokriva period prethodna 2 meseca dok će svi naredni biti mesečni, a pratiće teme od značaja **na nivou Srbije, regiona, Evropske Unije i globalnom nivou**.

Ukoliko postoje posebne teme koje želite da vidite u mesečnom pregledu, budite slobodni da ih kandidujete. Možete nam se obratiti sa novim temama, komentarima i sugestijama na mejl mirjana.jovanovic@bos.rs.

Srdačan pozdrav do sledećeg čitanja!

Beogradska otvorena škola
Energija, klima i životna sredina

LOKALNA SAMOUPRAVA

LED javna rasveta sve češće izbor lokalne samouprave

Prijepolje i Petrovac na Mlavi uskoro dobijaju LED rasvetu. Modeli kojima će se ovi projekti finansirati su različiti. Prijepolje se odlučilo za ESCO model, dok će Petrovac na Mlavi i Kruševac novu javnu rasvetu dobiti kroz javno-privatno partnerstvo. Šta je uticalo na ovakve izbore, kako će oni uticati na opštinske izdatke za javnu rasvetu i koja su očekivanja od ovih aranžmana?

Balkan Green Energy News: [Petrovac na Mlavi u oktobru dobija LED javnu rasvetu uz pomoć JPP](#)

Balkan Green Energy News: [Opština Prijepolje modernizuje javnu rasvetu](#)

Balkan Green Energy News: [Kruševac i GGE pokreću najveći JPP projekat za modernizaciju javnog osvetljenja u regionu](#)

Rešenje za deponiju Vinča kroz javno-privatno partnerstvo?

U avgustu je dodeljen ugovor o javno-privatnom partnerstvu na 25 godina konzorcijumu „SUEZ Groupe SAS & I-Environment Investments limited”. Ovim ugovorom se predviđa i proizvodnja električne i toplotne energije iz komunalnog otpada. Kakva je budućnost deponije Vinča, kakve su obaveze privatnog partnera, šta građani mogu da očekuju od projekta pročitajte:

Grad Beograd: [Dodjeljen ugovor o javno-privatnom partnerstvu za deponiju Vinča](#)

Nova Ekonomija: [Ne da\(vi\)mo Beograd: Koncesijom deponije u Vinči mnogi građani će ostati bez posla, a grad bez resursa i profita](#)

SRBIJA

Električna energija u Srbiji i dalje najjeftinija u Evropi

Agencija za energetiku u avgustu je odobrila povećanje cene električne energije od 2%. Domaćinstva u Srbiji i dalje imaju najnižu cenu električne energije u Evropi i prosečno troše do 60% više električne energije u odnosu na prosečno domaćinstvo u Evropskoj Uniji.

Ekapija: [Struja skuplja od oktobra - Agencija za energetiku odobrila povećanje cene za 2%](#)

Ekapija: [Kilovat-čas u Srbiji pet puta jeftiniji nego u Danskoj - Cena struje najniža u regionu](#)

Danas: [Srbi troše 60 odsto više struje od građana EU](#)

Finansiranje zaštite životne sredine

Istraživanje koje su sprovedi Ekološki centar “Stanište” i Centar za evropske politike pokazuje da je jedan od glavnih problema u pogledu finansiranja zaštite životne sredine to što opštine i gradovi troše manje novca nego što prihode od ekoloških naknada. Šta to zapravo znači, kako se u praksi troši ekološki dinar i koji su uzroci pročitajte na sledećim stranama:

Ekološki centar Stanište: [Problemi finansiranja životne sredine nastaju još tokom planiranja](#)

Euraktiv: [Opštine i gradovi nenamenski troše novac za zaštitu životne sredine](#)

RTS: [Okolo 15 milijardi evra potrebno za zaštitu životne sredine u narednih 20 godina](#)

Hiljade hektara šuma nestaje zbog ilegalne seče, gubici države milijarde evra

Prema istraživanju Centra za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS), šume Srbije su na udaru šumokradica. Ilegalna seča je jedno od najčešćih krivičnih dela protiv životne sredine u poslednjoj deceniji. Koji su uzroci ovakvog uništavanja šuma, kako se ono može sprečiti i šta su nadležnosti institucija pročitajte na:

CINS: [Zbog ilegalne seče godišnje nestane hiljade hektara šuma](#)

CINS: [Nedostatak inspektora glavna prepreka u borbi protiv bespravne seče šuma](#)

Ekološko udruženje Rzav: [Dugoročna šteta od pustošenja šuma košta Srbiju nekoliko milijardi evra](#)

Radio Televizija Vojvodine: [Trivan: Pošumljavanje ublažava klimatske promene](#)

O važnosti šuma za ekonomiju, poljoprivredu, životnu sredinu, borbu protiv klimatskih promena i bujičnih poplava možete pročitati u dokumentu Uprave za šume [Uloga šumskih ekosistema Zapadne Srbije u prevenciji bujičnih poplava](#).

REGION

Hrvatska: Pod pritiskom javnosti spalionica uklonjena iz Prostornog plana Zagreba

Nakon 20 godina planiranja izgradnje spalionice, Zagreb je od iste na kraju ipak odustao. Koji su bili razlozi za ovakav ishod i kako je javnost uticala na donosiocce odluke pročitajte na sledećoj strani:

Zelena Akcija: [Velika pobjeda: Pod pritiskom javnosti spalionica izbačena iz Prostornog plana Zagreba](#)

Trend izgradnje hidrocentrala u regionu i pritisak na prirodne resurse

Rastući pritisak energetskeg sektora na reke u regionu rezultirao je sve brojnijim akcijama i inicijativama usmerenim ka odbrani prirodnih bogatstava u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Hrvatskoj, Mađarskoj i Albaniji.

Centar za životnu sredinu: [Koalicija za zaštitu rijeka BiH uz Kruščicu](#)

Energetski portal: [SLOVENIJA: Pokrenuta peticija za očuvanje reke Mure](#)

Bankwatch: [EBRD confirms negative impacts of Albanian hydropower plants on people and the environment](#)

Slični događaji su česti i u Srbiji.

Politika: [Da Stara planina ne ostane žedna](#)

Knjaževac Info: [Na gradilištu hidrocentrale: Ubijanje Crnovrške reke](#)

Priboj 033: [Počela gradnja hidroelektrane na Limu u Priboju](#)

EVROPSKA UNIJA

Novi standardi EU za emisije zagađivača u vazduh

Šta standardi podrazumevaju, kako će se odraziti na industriju a kako na zdravlje stanovništva i kvalitet životne sredine, te šta to znači u kontekstu zemalja Balkana saznajte na:

Euractiv: [Nova pravila EK o elektranama stupila na snagu](#)

Euractiv: [Dawn of new EU emissions rules could sound death knell for coal power](#)

Bankwatch: [Balkan governments unprepared for new EU pollution rules](#)

SVET

Posledice klimatskih promena sve češće predmet sudskih sporova

Klimatske promene i njihove posledice se sve češće osnova za pokretanje sudskih postupaka. Najavljene su tužbe protiv kompanija koje se bave proizvodnjom energije iz fosilnih goriva, ali i protiv država koje nisu sprečile delovanje ovih kompanija. O tužbama građana Filipina, Kalifornije, Nemačke i Portugalije protiv energetskeg kompanija i razlozima za iste pročitajte na:

Peščanik: [Vidimo se na sudu](#)

The Guardian: [The Guardian view on climate change: see you in court](#)

The Guardian: [Portuguese children to crowdfund European climate change case](#)

Mreža dobre energije

U Sremskim Karlovcima je osnovana Mreža dobre energije - dobrovoljna platforma posvećena primeni i širenju dobre prakse i rešenja u lokalnoj energetici. Beogradska otvorena škola, kao jedan od osnivača, potpisala je Povelju dobre energije sa gradovima Šabac i Pirot, opštinom Vrbas, RES fondacijom i Pokretom gorana Vojvodine. Više o događaju saznajte na:

Beogradska otvorena škola: [Mreža dobre energije: gradovi, opštine i civilno društvo zajedno za održivu lokalnu energetiku](#)
Šta je dobra energija, zašto je važna i na kojim principima se zasniva pročitajte na [Mreža dobre energije](#).

Upitna održivost dugoročnog razvoja energetike u Srbiji

Tokom jula i avgusta donosile su se odluke o razvoju energetike u narednih 5 godina, kroz Program ostvarivanja Strategije razvoja energetike Republike Srbije za period od 2017. do 2023. godine. Beogradska otvorena škola učestvovala je u procesu donošenja odluka.

Beogradska otvorena škola: [Upitna održivost dugoročnog razvoja energetike u Srbiji](#)
[Komentar Beogradske otvorene škole na Program ostvarivanja Strategije razvoja energetike Republike Srbije do 2025. sa projekcijama do 2030.](#)

Ministarstvo rudarstva i energetike: [Javna rasprava o POS-u i Izveštaju o SPU](#)

Više od 220 000 ptica stradalo od 2000. godine

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije predstavilo je „Izveštaj o nezakonitom ubijanju, trovanju, hvatanju, držanju i trgovini divljim pticama u Republici Srbiji za period 2000-2017“. Izveštaj je urađen u okviru projekta „Civilno društvo i javnost zajedno za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji“ na kome Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije saraduje sa Beogradskom otvorenom školom, uz podršku Švedske.

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije: [Izveštaj o uništavanju ptica u Srbiji](#)

NAJAVLJENE JAVNE RASPRAVE

PIROT

Za 25.10.2017. godine zakazana je javna rasprava o studiji procene uticaja izgradnje regionalne deponije u Pirotu.

Ministarstvo zaštite životne sredine: [Zahtev za davanje saglasnosti na ažuriranu Studiju o proceni uticaja na životnu sredinu za projekat regionalne sanitarne deponije čvrstog komunalnog otpada na lokaciji „Muntina padina“, K.O. Pirot – Van Varoš, Grad Pirot](#)

Tokom prethodnih godina smo sa Vama sarađivali na različitim temama i projektima (poput ReEnergije, Progovori o Pregovorima, Znam kako da delujem itd.). U zajedničkom radu iskazali ste interesovanje za oblasti energetike, zaštite životne sredine i klimatskih promena. Iz toga razloga, u našem nastojanju da nastavimo saradnju i održimo kontakt, ovaj pregled vesti stiže na Vašu adresu. Ukoliko postoje teme o kojima biste želeli više da saznate, radovaće nas da nam ih predložite. Ukoliko, pak, ne želite da primate mesečni pregled vesti, pišite nam na mejl mirjana.jovanovic@bos.rs (možete poslati prazan mejl sa temom ODJAVA).

www.bos.rs

[BOŠ Facebook](#)

www.bos.rs/eks